

SISEMINISTEERIUM

Hr Priit Lello
linnasekretär
Tallinna Linnakantselei

Teie: 18.02.2026 nr 2-3/164-1

Meie: 23.03.2026 nr 9-2/1-2

Vastus pöördumisele

Olen saanud kätte Teie pöördumise, milles juhite tähelepanu kriminaalmenetluse seadustiku (edaspidi *KrMS*) § 8 lõike 1 punktis 5 sätestatud regulatsiooni ebaselgusele ning teete ettepaneku näha edaspidiselt vahistatud kahtlustatava või süüdistatava järelevalveta vara hoiustamine ette riigi ülesandena.

Esiteks märgin, et tegemist on erandliku regulatsiooniga. Sätte eesmärk ei ole korraldada vahistatud isiku vara pikaajalist hoiustamist riigi poolt ega luua selleks eraldiseisvat riiklikku hoiustamissüsteemi. Eesmärk on eelkõige tagada kiire ja praktiline lahendus olukorras, kus isik ei saa oma vara eest ise hoolitseda, et vältida vara hävimist või sellest tulenevat ohtu kolmandatele isikutele. Seetõttu on seadusandja ette näinud teatud järjestuse: esmajärjekorras antakse vara vahistatu nimetatud isiku hoiule ning juhul, kui selline võimalus puudub, võib vara anda kohaliku omavalitsuse hoiule.

Kohaliku omavalitsuse roll on seejuures eelkõige praktilist laadi ning ei ole seotud kriminaalmenetluse läbiviimisega. See kohaldub üksnes olukorras, kus vahistatud isikul on järelevalveta vara, mida ei ole võimalik anda hoiule tema nimetatud isikule, kuna sellist isikut ei ole või ta ei soovi vara hoiule võtta.

Tegemist ei ole *KrMS* § 124 mõttes asitõendiga, vaid varaga, mille kaitse tuleb tagada seetõttu, et isik ei saa tõkendi tõttu ise selle eest hoolitseda. *KrMS* § 8 lõike 1 punkti 5 eesmärk on seega tagada vahistatu vara säilimine. Selles vaates on kohalik omavalitsus sobiv hoiulevõtja. Kohalik omavalitsus on isikule lähim avaliku võimu kandja ning saab üldjuhul kõige paremini seista oma elaniku huvide eest ka vara ja selle väärtuse säilitamisel. Ühtlasi võib eeldada, et isiku usaldussuhe kohaliku omavalitsusega on sellises olukorras vahetum, kui selle avaliku võimu kandjaga, kelle algatusel on tema suhtes tõkendit kohaldatud.

Samas mõistan Teie tõstatatud õigusselguse vajadust. Kehtivas *KrMS*-s on vastav kohustus sõnastatud üldiselt ning seadus ei täpsusta, millisel viisil peab kohalik omavalitsus hoiulevõtmise praktikas korraldama. Tõenäoliselt on seadusandja jätnud ülesande praktilise sisustamise täitjale kohaliku omavalitsuse enesekorraldusõigusest tulenevalt. Kui kohalik omavalitsus vajab selle kohustuse täitmisel praktilist lähtekohta, peame põhjendatuks juhinduda analoogia korras *KrMS* §-des 125 ja 126 sätestatust, ehkki kohalikule omavalitsusele hoiule antav vara ei ole *KrMS* § 124 mõttes asitõend. Nende sätete eesmärk on tagada vara ja selle väärtuse säilimine, nähes samas ette võimaluse – kui hoiustamine osutub ebamõistlikuks – taotleda vara võõrandamist.

Teiseks märkin, et kõnealuse regulatsiooni muutmine ei ole Siseministeeriumi ainupädevuses, sest KrMS § 31 lõike 1 kohaselt on uurimisasutusteks lisaks Politsei- ja Piirivalveametile ning, Kaitsepolitseiametile ka Maksu- ja Tolliamet, Konkurentsiamet, Sõjaväepolitsei, Keskkonnainspeksioon ning Justiitsministeeriumi vanglate osakond ja vangla. Seetõttu ei puuduta võimalik muudatus üksnes Siseministeeriumi valitsemisala, vaid kogu uurimisasutuste süsteemi. Kuna küsimus puudutab KrMS regulatsiooni, on selle muutmise sisuline arutelu eeskätt Justiits- ja Digiministeeriumi pädevuses. Kuivõrd küsimus puudutab ühtlasi ka riigi ja kohaliku omavalitsuse ülesannete jaotust, on asjakohane kaasata arutellusse ka Regionaal- ja Põllumajandusministeerium, kelle ülesanneteks Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi põhimääruse § 5 kohaselt on muu hulgas ka regionaalpoliitika ning kohaliku omavalitsuse poliitika kavandamine ja elluviimine. Tõstatame selle küsimuse KrMS-i kohtueelse menetluse reformi aruteludes, kui vastav juhtrühm Justiits- ja Digiministeeriumi eestvedamisel tööd alustab, ning edastame teie pöördumise seisukoha kujundamiseks ka Justiits- ja Digiministeeriumile ning Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumile.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Igor Taro
siseminister

Sama:
Justiits- ja Digiministeerium
Regionaal- ja Põllumajandusministeerium

Lisa:
Tallinna linna pöördumine